

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM.

Ara: 30 fillér.

1961. JANUÁR 31.

Feladat:

Megelőzni a lakosság szükségleteit

Nagyonfontosságú kérdésekről tanácskoztak az elmúlt hetekben a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának kibővített ülése. A több, mint egy hétig tartó, mélyreható és sokoldalú vita során nagyjából a mezőgazdaság továbbfejlesztésének feladatait foglalkoztatták.

Mindenki tudja, hogy a Szovjetunió mezőgazdasága az elmúlt évtizedekben sokat fejlődött, és különösen szép sikereket ért el az SZKP Központi Bizottságának 1953 szeptemberi plénuma után. Hét évtized alatt több mint 3 milliárd puddal nőtt a szesztermények hozama, másfél-szeresére emelkedett a hústermelés, 1,7-szeresére a tejtermelés. A lakosság 1960-ban 13%-kal több húst, húsárut, illetve cukrot, 8%-kal több tejet, tojást és zöldséget vásárolt, mint 1959-ben.

Ki tagadhatná, hogy ezek nagyszerű eredmények? Am a Központi Bizottság határozata most mégis megállapította, hogy „a mezőgazdasági, s különösen az állattenyésztési termékek termelésének elért színvonala és növekedésének üteme nem kielégítő”.

A plénum tehát arra a következtetésre jutott, hogy a mezőgazdaság fejlődése még mindig nem ari kellően lépést a népgazdaság ágainak rohamos fejlődésével és a szovjet dolgozók gyorsan növekvő szükségleteivel. Ennek érdekében figyelembe kell venni, hogy az ipari termelés volumene a Szovjetunióban évenként több mint 10%-kal növekszik. Nem lehet számításon kívül hagyni azt sem, hogy az ország lakossága az elmúlt öt évben mintegy 18 millió fővel szaporodott és ezen belül több mint 17 millióval gyarapodott a városi lakosság. A városi és falusi dolgozók reálbéreinek, pénzjüvedelmének rendszeres emelkedése szintén nagymértékben megnövelte a keresletet a mezőgazdasági termékek iránt. Ezeknek a fokozott igényeknek a mezőgazdaság ma még nem tud teljes mértékben eleget tenni.

Ezért a határozat megállapítja a következőket:

„A kommunista építés és a nép jólétének szüntelen növelése végett sokkal gyorsabb ütemben kell fejleszteni a mezőgazdaságot.

Az a feladat, hogy a mezőgazdasági termékek előállítását mindig megelőzze a lakosság szükségleteit.”

K. Gy.

Első meghatározott közgazdász-állások

A tanácsapparátusban képzéshez kötik a vezető-ügyintéző munkaköröket

A hét végén már a szakminisztériumi kiegészítő rendelkezései jelennek meg, annak a szeptemberi kormányhatározatnak, amely képzési rendszer bevezetését írja elő a tanácsi végrehajtó bizottságok és szakigazgatási szervek területén. (1021/1960. (IV. 4.) sz. hat.

Ez a határozat az MSZMP VII. kongresszusának iránymutatását követi, amikor magáévá teszi, hogy emelni kell a vezetés színvonalát a gazdasági élet minden szintjén, tehát a tanácsok területén is, hiszen működési területükön a legfontosabb kérdésekben a helyi tanácsoknak kell döntenie. Feladataik jelentősek a helyi ipar irányítása terén, (1000 vállalat tartozik hatáskörükbe). Egyre több segítséget kell adniuk az új, vagy a megnövekedett termelőszövetkezetek gazdálkodásához.

Mit értünk képzés alatt?

A határozat szerint a tanácsok területén három tényező együttese ad képzést:

1. Általános műveltséget biztosító iskolai végzettség. A határozat egyetemi, főiskolai végzettséghez köti az osztályvezetői, osztályvezető-helyettesi, csoportvezetői munkaköröket a megyei, városi, és megyei jogú tanácsok, szakigazgatási szerveinél, a vb-titkárságainál.

2. Szakmai, szakigazgatási képzettség. Egyes munkakörökhez az iskolai végzettségen kívül még valami speciális képzettség szükséges.

3. Általános, államigazgatási ismeretek. Ezen belül az Alkotmány, a tanács törvény, az államigazgatási, ügyviteli eljárások jöhetnek számításba, s azt biztosítják, hogy a tanács vezetői megfelelően tudjanak intézkedni. E képzettség megszerzése is szintén tanfolyamon lehetséges. Persze, vannak esetek, mikor a három követelményt egyben biztosítja az egyetemi végzettség. Például a jogászoknál. (A közgazdászok esetében még ezután fogják eldönteni, hogy jogoktatásunk kielégítő-e az általános államigazgatási ismeretek fogalmát.)

Mikor lép életbe a határozat?

Az Országos Tervhivatal munkaköri fejezke még nem ismeretes, ezért főleg a szakigazgatási osztályok munkaköréről tájékozhatunk. A felsorolt állások megyei, városi és megyei jogú városi tanácsokra vonatkoznak.

A megfelelő munkaköri

szervek osztályvezetője — helyettese, csoportvezetője lehet közgazdász, jogász, vagy mérnök. A kereskedelmi osztály vezetője, helyettese és áruforgalmi vezetője, valamint a vezető közgazdász szintén közgazdász, vagy más egyenértékű végzettséggel, esetleg más egyetemi végzettséggel és áruforgalmi képzéssel kell rendelkezzen.

A közgazdasági egyetemmel egyenértékűnek számítják kereskedelmi vonalon a Gazdasági Műszaki Akadémiát, a Kereskedelmi Akadémiát, a Számvetési Főiskolát, a jogi egyetemet három év gyakorlattal és a Belkereskedelmi Minisztérium szakoktatási intézet felsőfokú levelező tagozatát. Az ipari és élelmiszer-ipari osztályokon a vezető munkakör, műszaki v. közgazdasági egyetemhez kötött, a főkönyvelő pedig egyetemi és könyvvizsgálói oklevéllel kell rendelkeznie. A közlekedési igazgatóságok vezető tervesei 1950. június 1. után diplomát nyert közgazdászok, vagy mérnök-közgazdászok lehetnek. A revizori, pénzügyi csoport vezetője szintén közgazdász legyen könyvvizsgálói oklevéllel. Az építési igazgatóságok vezetője építészmérnök, vagy közgazdász — a számviteli, pénzügyi, számlázási, anyagkönyvelési és utóalkalulációs osztályok vezetőinek pedig közgazdasági egyetemi és mérlegképes oklevéllel kell rendelkezniük. A Házkezelői Igazgatóságok vezetői is mérnökök, közgazdászok, vagy jogászok lehetnek.

A közgazdász-végzettséghez kötött munkakörök:

A képzési rendszer bevezetése a jelenlegi tanácsi dolgozókra épül, s elsősorban őket ösztönzi a megfelelő végzettség elérésére. Ezért elegendő időt biztosít számukra a szak-képzettség megszerzésére. Sőt, a 40 éven felülieket nem is kötelezi az iskolai, csak a szakmai és általános államigazgatási képzettség megszerzésére. Ami számunkra gyakorlatilag érdekes, hogy 1963. január 1-től csak megfelelő képzéssel rendelkező embereket lehet alkalmazni a meghatározott munkakörökre. (Egyetemünk részére figye-

lemre méltó ez a határozat azért is, mert a továbbtanulásra kötelezett 1200—1400 (becslés szerint) tanácsi alkalmazottnak kb. 12 százaléka közgazdasági végzettséget kíván szerezni).

Hallgatóink részére e határozat legnagyobb értéke az, hogy végre valahol megkezdődött annak a tisztázása, milyen munkakörhöz milyen végzettség szükséges. A gyakorlat ugyanis azt mutatta, hogy itt az egyetemen hiába ragaszkodtunk a többirányú, speciális képzéshez — a vállalatoknál majdnem minden közgazdászt könyvelőnek néztek — s annak használtak. Talán ha rendeletben előírva látnák a munkakörök széles jegyzékét, a vállalatoknál is könnyebben kialakul, hol a közgazdászok helye a termelésért, az önköltségért, a vállalati és népgazdasági érdekekért folytatott munkában.

B. K.

Vége a vizsgaidőszaknak — pihenünk

Az elsőévesek vizsgaeredményei

Az elsőévesek legjobb eredményt politikai gazdaságtanból értek el. Átlaguk 3,35 (iparszak 3,1, általános kar 3,56, kereskedelmi kar 3,3). A tavalyi átlageredményhez képest

javitottak filozófiatörténetből az akkori 30 százalékos halasztáshoz képest, most 12 százalék halasztott. Az átlageredményük 3,11, ebből jeles 56 felelet, elégtelen 38.

A matematika-tanszék is viszonylag elégedett az eredményekkel 2,95 az eddig elért átlag. Ezen belül 31 jeles és 24 elégtelen érdemjegy található, tizennyolcan nem jelentek meg a vizsgán. A matematika átlag szerint legjobbak az általános karon voltak 3,1, utánuk a kereskedelmi karosok következtek 2,94-es eredménnyel, majd az iparkarosok 2,85-tel.

A matematika-tanszék is viszonylag elégedett az eredményekkel 2,95 az eddig elért átlag. Ezen belül 31 jeles és 24 elégtelen érdemjegy található, tizennyolcan nem jelentek meg a vizsgán. A matematika átlag szerint legjobbak az általános karon voltak 3,1, utánuk a kereskedelmi karosok következtek 2,94-es eredménnyel, majd az iparkarosok 2,85-tel.

Sikerült teljesíteni?

Technológiából kifejezetten antitalentum voltam és maradtam. Az elégséges teljesen kielégített ebben az esetben. Csak úgy képzeltem el eredetileg, hogy a többi vizsgám jeles lesz. Ez sajnos, csak a nyelvekből sikerült. Mondhatom, örülök, hogy nem tanulok tovább technológiát. Év végén remélem, jobban fog sikerülni minden.

Tanszéki eredmények

Statisztika: Délelőttiek közül csak a negyedévesek szigorlatoztak két és féléves anyagból. Két hallgató kivételével mindenki szigorlatozott, összesen 135-en. Eredmények: iparszak 3,44, belkereskedelmi 3,27, pénzügy, általános-és számvitel-szak 3,06. Együttesen 3,21.

— Ne is kérdezz! Tavaly erős jörendű voltam, idén rábeszélésre ugyan, de vállaltam a jelesrendűséget, s ugyanakkor az eredményeim... Rámutatott a nyitott könyvre. — Négyesre kell mennem ebből, ha jörendű akarok lenni.

— De hát mi történt?

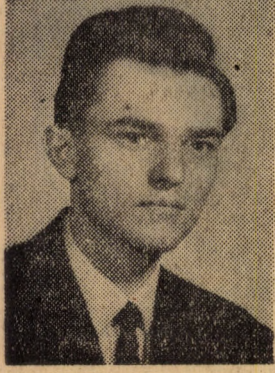
— Nagyrészt szubjektív okai vannak — válaszolta. — Nem tanultam eleget, főleg ez magyarázza, hogy politikai gazdaságtanból és gazdaságtörténetből gyengén szerepeltem. Úgy láttam, a csoporttársaimat megdöbbenetted a közepes és az elégséges, amit ezeken a vizsgákon kaptam. Könyvtelből viszont úgy érzem, hogy érdemen alul kaptam jót.

— Technológia?

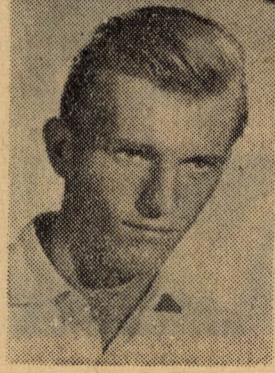
— Ez más dolog — feleli. —

Pénzügy: A negyedéves pénzügyszakosok költségvetés és népgazdasági ágak pénzügyei, pénzreform és hitel, a belkereskedelmi pénzügy és hitel, a harmadéves pénzügyek, népgazdasági ágak pénzügyei című tárgyakból vizsgáztak a tanszéken, eredményük: 3,6. Ebből jeles 42, elégtelen 9.

KITŰNŐ TANULÓINK

Sudár János I/1 külker

Simon András I/3 külker

Miklós Ágnes II/1 külker

Povászai János II/1 külker

Nagy Aladár II/2 belker

Dienes Judit III/2 külker

Márton Béla III/2 külker

Megjegyzések az egyéniségről

„Nem akarok tucatember lenni, bármennyire nem tetszik ez másoknak” — mondta egyik hallgatónk az „Életcélok” sorozatban megjelent nyilatkozatában. S a riportokban, ha nem is ennyire nyíltan, de több helyen is megnyilvánul ez, és ehhez hasonló gondolat.

Mit takar az ilyen kijelentés? Eleve, nagyképűséget, rosszindulatot, vagy csupán a gondolatok tisztázatlanságát? Erdemes ezzel a problémával foglalkozni, már csak azért is, mert az „Életcélok” sorozatot összefoglaló cikk ezt a kérdést jóformán meg sem említi, bár talán ez az egyik fontosabb, és legkevésbé tisztázott problémája hallgatóinknak, mely ha nem is gyakran, de annál élesebben jelentkezik. Ezért szeretnénk ezzel kapcsolatban egyik problémát felvetni — ha nem is teljességgel — de felvetni és megvilágítani:

Először is meg kell állapítani, hogy az egyéniséggel kapcsolatos kijelentések, legtöbbször csak „nagy szavak”, sokszor maguk a nyilatkozók sem hisznek abban, amit mondanak, illetve tudják, hogy azért még sincs teljesen igazuk — mégis hirdetik az ún. maguk igazságát az egyéniségről, csupán azért, hogy ezzel feltűnjének, gondolván, ez az egyik alapfeltétele annak, hogy ők egyéniségek legyenek. Pedig ettől még senki sem lesz egyéniség, sőt attól sem, ha felrúgja társadalmunk mindenre kötelező életnormáit, azon a címen, hogy ki, akar törni a „fojtó” kispolgári környezetből — melybe magánkívül szinte mindenkit belesorol —, s úgy képzelet, hogy ezzel ő a haladásért küzd. Sokan úgy vélik, hogy alkotni, igazán nagyot és újat, mozgásba hozni a társadalom felgyülemelő, előrevívó erőit, csak úgy lehet, ha különcködve szembeszáll mindennel, minden régivel. S itt a buktató!

Jóindulatú ez a kijelentés, mégis fordított eredményt lehet elérni vele. Aki azt a kijelentést teszi, hogy bár ő tiszteli a „hétköznapi embereit” elismeri értéküket stb, de ő azért mégis...

Szépen hangzik ez, de hamis a gondolata, mert a tisztelt mögött ez esetben bizonyos lenézés lappang, sokszor mindenkiel szemben. S ez a mindenáron egyéniségre való törekvés igen sok esetben éppen a helyes, a jó ellen fordulást jelent, az extravagány és nihilista állásfoglalást.

És ha valaki valóban értéket, igazán újat és merészet tud alkotni, különb lesz a többinél? Nemcsak a kötelességet teljesítette, azt, amit erejéhez mérten a társadalom kiszabott rá, s elvár tőle? Nem ugyanolyan egyéniség-e az az ember, aki bár kisebb feladatokat képes maga elé tűzni, de azokat meg is valósítja? Elvégzi kötelességét maga és a társadalom érdekében. Igen, az ilyen ember legalább olyan bátorsággal állhat mindenki elé, legalább annyira egyéniség, mint az, aki valamilyen különleges nagy feladatot visz végbe. S az ilyen, ún. különleges feladatok megoldásához az út társadalmunkban mindenki előtt nyitva áll, csak akarat kell, hogy belekezdjen. A mi társadalmunk a szocialista-kommunista társadalom nem öli meg az egyénisé-

get, sőt mind tágabb lehetőséget biztosít az érvényesüléshez, mindazok számára, akik megfelelő felkészültséggel tapasztalattal, tudással rendelkeznek, de csak akkor, ha az a munka az egész társadalom érdekeit szolgálja.

Az aki — akár még különösen hangzó — terveit, felfogását be tudja illeszteni az egész társadalom terveibe, fejlődésébe, s alkot a közös cél érdekében, ember a szó legtágabb értelmében: egyéniség — mint minden ember, akinek van egyéni helyes célja, melyet meg is valósít, mindenki által tisztelve.

Igenis merész célok kell kitűznünk, hogy küzdhessünk, mely küzdés a mi kötelességünk is. Az olyan ember, aki

szerint a boldog élet titka az, hogy semmiből sem szabad problémát csinálni, és majd csak lesz valahogy — valószínűleg nem egyéniség. Az élet azt hozza, amit kemény munkával kicsikarunk tőle, úgy, hogy ne csak egyéni legyen, s aki ezt végigküzd egyéniség, aki elvárhatja a tisztelést.

Ez a feladat, s ennek a megvalósítása az igazi életcél, és ha valaki ezért küzd, megmarad embernek az emberek között, mert helytállt, mert egyéniség. De nekünk nem csupán embernek kell lennünk, hanem kommunista embernek, aki példaként állhat mindenki előtt, meggyőzően, mint amilyen meggyőzően igaz a mi igazságunk, a kommunista igazság is.

Szigeti Ernő

Hidas Antal: Jázmin utca

A „Vörös Csepel”, Salgótarjánból induló „A harcban nem szabad megállni” című mozgalmi dalok szerzőjének évtizedes költői alkotását adta ki a Szépiro-

dalmi Könyvkiadó, mint a „hazai szocialista irodalmunk előtörténetének és hagyományainak egyik legzöldebb momentumát”. Egy vers a kötetből:

HŰSÉG

Mit tudja az, ki nem volt soha távol sem édesanyjától, sem nem országától, mért csurog, mért hull, hull a könnye annak, mikor súlytalan, le otthoni nótákat nyaggatnak, vagy mikor óriás földjén a Szovjetnek gigantokat nyitnak, évfordulót ülnék? annak, akit messze sodort karjaival 'öldjétől-vérétől az óriás vihar; országától ahol egyre-többre-másra parlag marad a föld, győr leszen bezárva s népek henteregnek kórságba, sárba; aki mégis száz és ezer szállal kötve: a magyar föld mozgalmával egybe vagyon forrva, össze vagyon nőve, s akin, mint a be nem hegedt sebek égnek: volt összeomlások, hibák, vereségek, de akiben hibátlanul ragyog tüze-éke: Tanács-Magyarország fénylő dicsősége, és akiben, mint a lehőmpolygó láva, el nem oltva perzsel új felkelés lángja, hogy körül tűzvészben százezrek törnek, és országa romlott falai bedőlnek, örökre ledőlnek!

Nincsen olyan erő, amely elszakassza, Amely közös küzdelmüket percre megakassza!

DOKTORI AVATÁS

Január 24-én ünnepélyes tanácsulésen avatták egyetemi doktorrá a 44 jelöltet. Köztük volt Antal Endre a Külkereskedelmi Tanszék oktatója is. Érdekes, hogy tavaly végzett hallgatóink közül Kovács Péter, Hák Lajos, Moizs Rezső és Kun István már az idén elnyerte a doktori címet.

MIT OLVASSUNK?

Castro, Ferreira de: ÖRÖKKÉVALÓSÁG

Regény. Európa Kiadó

A regény hőse egy fiatal mérnök, akinek lelkét örökre megsebezte kedvesének halála. A minden emberre váró elmúlás gondolata gyötri, hol kalandokban, hol munkában keres előle feledést, míg végül megtalálja lelki békéjét egy tiszta asszony szeretetében és a társadalom kitagadottjainak nagy testvériségében. Könyvtári száma: Sz 6224.

Baktay Ervin:

A MESSZESÉGEK VÁNDORA

Kőrösi Csoma Sándor életregénye. Móra Ferenc Kiadó

A magyar tudomány egyik legvonzóbb hőse Kőrösi Csoma Sándor, aki diákkori álmat megvalósítva indul Keletre, hogy felkutassa a magyarok hazáját. Ő az első nyugati tudós, aki behatóan rejtjelmes Tibetbe s ott hihetetlen nehézségek között, bámulsótt akaraterővel és energiával végzi úttörő munkáját. Baktay Ervin 30 évvel ezelőtt maga is bejárta Kőrösi Csoma Sándor útját, így regénye személyes tapasztalataira is támaszkodik. Könyvtári száma: Sz 6206.

B. Polevoj:

MESSZE A FRONT MÖGÖTT

Regény. Európa Kiadó

A második világháborúban egy szovjet várost felszabadít az előrenyomuló szovjet hadsereg. A romokon megindul az új élet, helyreállítják a gyárat s a sokat szenvedett emberek végre újra szabadon élhetnek. A regényt különösen poétikussá teszi egy szovjet lány és egy fasisztaellenes német katoná tragikus szerelme. Könyvtári száma: Sz 6151.

Sádsi Sándor:

BOLDOG HAJLÉK

Regény. Szépirodalmi Kiadó

Egy dunántúli falu hétköznapijainak életének megismerését szolgálja az első világháború idejéből. Az író megmutatja a „boldog falu” illúzióját mögött a valóságot: a falu nyomorát, a paraszt kiszolgáltatott helyzetét, s ugyanakkor a korlátlan földéhség okait és következményeit. Gyuriban, a főhős meggyőző alakjában az író személyes gyerekkori barátjának állít emléket. Könyvtári száma: Sz 6111.

Akutagawa:

A VIHAR KAPUJÁBAN

Elbeszélések. Európa Kiadó

Akutagawa, a modern japán irodalom legkiemelkedőbb alakja 1927-ben halt meg. Változatos tematikájú életművét nagy lélektani tudás és erős szatirikus látásmód jellemzi. A most megjelent hat elbeszélés közül különösen érdekes a címadó novella, melyből világsikerű filmet készítettek és a Kappák című fantasztikus elbeszélés, mely furcsa, emberformájú lények országát mutatja be, a szatíra eszközeivel leplezve le benne saját korának társadalmát. Könyvtári száma: Sz 6115.

Pinférlstván-Szabó László:

SENZÁCIÓK NYOMÁBAN

Riportkönyv. Táncsics Kiadó

A Népszabadság két népszerű riportere új könyvében a nyugati propaganda-gépezet által gyártott szenzációkat veszi célba: megmutatja, mi az igazság egyes lapok vagy rádiók „kacsáiban”. Disszidensek nehéz sorsa, a kémkedésre kényszerített tragédiája tárul fel ebben a minden rejtégnél izgalmasabb dokumentum-kötetben. Könyvtári száma: B 14 214.

Lanzmann, Jacques:

VIVA CASTRO

Riportkönyv. Európa Kiadó

A kitűnő nyugati riporter, a francia ellenállás egykori harcosa Kubába megy, hogy személyes tapasztalatait, sőt személyes kalandjait alapján számoljon be a kubai forradalmi mozgalomról, Fidel Castro hős harcáról. A forradalom még nem győzött, a szigetemen tombol a harc, s Lanzmann, az egykori híres „szárgulód riporter”, Egon Erwin Kisch mai utóda apró pillanatképekben, rövid párbeszédekben rögzíti a forrongó ország életét. Könyvtári száma: 6144.

Miről írunk folyóirataink?

A TÁRSADALMI SZEMLE

januári száma A marxizmus-leninizmus alkotó alkalmazása a jelenkor fő kérdéseire címen a kommunista és munkáspártok múlt év novemberi moszkvai értekezletén elfogadott Nyilatkozatot és a világ népeivel intézett Kiáltványt elemzi. László György Hároméves tervünk eredményeiről és soron levő feladatainkról, Garamvölgyi Károly A szocialista országok együttműködése és a magyar mezőgazdaság, Komját Irén Antonio Gramsci és a kommunizmus Olaszországban címen közli tanulmányát. A Konzultáció rovat Kende István Mi a neo-kolonializmus? című cikkét közli. A Szemle rovat cikkei: Pártszervezetünk népszerűségi munkája, a falu szocialista átalakításáért Kovács Mihály és Az állami gazdaságok pártszervezetéről Kopácsy József és Hildvégi Ferenc tollából. A Nemzetközi Szemle rovatban A Beesin A kapitalista országok gazdasági helyzetéről, Biró Klára pedig A német nagytöke terhődtsége és Ausztria semlegessége címen ír cikkeket. Részletes könyvismertetés jelent meg a következő kiadványokról: Ripp Géza: A munkásosztály elnyomódása a kapitalizmusban és a jelenkori reformizmusban (Bp. 1960. Kossuth K.); — Maday Pál: Békés megye városainak és községeinek története (Békéscsaba, 1960. Megyei Tanács K.); — jegyzetek pedig a következő könyvekről: Horváth Pál: A középkori falusi földközösség jogtörténeti vonatkozásai; — Sin István: Szövetkezeti gazdálkodás negyedik pillér hoidon; — Hajas József-Pogácsás György: A mezőgazdaságról — gazdasági szakembereknek; Termelőszövetkezeti ABC.

A PÁRTELET

januári számában Lajtai Vera Az alkotó marxizmus dokumentuma címen a kommunista és munkáspártok múlt év novemberi tanácskozásán alkotott Nyilatkozatot méltatja. Csörgő János a gépipar szervezetének alakítása, Hont János Az új esztendő első feladatai termelőszövetkezeteinkben, Gódor Ferenc A Háján-Bihar megyei pártbizottság ideológiai munkájának néhány kérdése címen közli tanulmányát. — A mezőgazdasági szocialista átalakításról rovatban Gosztovny János a Vas megyei, Bárczi Gyula a nyíregyházi járási, Varga Antal a kiskunmajsai, Orsai János a pé-

KISZ vezetőképző

Vezetőképző tanfolyamot tart a KISZ VB február 7-től 10-ig, 135 KISZ aktivista részére. A tanfolyam feladata megismertetni a KISZ-vezetőkkel a kongresszus anyagát, határozatait, valamint előkészíteni a következő félév munkáját.

A tematika a következő:

A magyar ifjúság eszméi, politikai, erkölcsi fejlődéséről — Várnai Ferenc, a KISZ KB titkára, az ötéves tervben a fiatalokra váró feladatokról Berecz János, a KISZ KB egyetemi és főiskolai osztályának vezetője tart előadást. Beszámol a résztvevőknek a kongresszusi élményeiről Kollarik Amália elvtársnő, egyetemünk tanára is. Az egyetemi VB tagjai saját munkaterületük feladatait ismertetik majd, dr. Cili Gyula, a budapesti KISZ-bizottság munkatársa pedig tanulmányi kérdésekről, feladatokról beszél.

Az előadásokon hallottakat a résztvevők csoportos vitákban dolgozzák fel.

A tanfolyamot közös színházlátogatás zárja le.

A tanulmányi verseny

Értékelésére csak az utóvizsgaidőszak befejezésével kerül sor, hogy a halasztott és utóvizsgák érdemjegyei realitáshoz tegyék a helyezéseket.

KITŰNŐ TANULÓINK

Tormási János III/3 külker

Marczell Jenő IV. ipar

Volly Edit III. ipar

Barcza Jenő Ferenc I. ipar

Csákl Csaba II. agrár

Szöllösi Endre II. agrár

Gregorics Ágnes II. agrár

Dolgozzunk tovább az „Ifjúság a szocializmusért” mozgalom teljes sikeréért

Néhány héttel ezelőtt ért véget a KISZ első kongresszusa, amely tevékenységével lezárta ifjúsági szövetségünk fejlődésének egy nagyon jelentős, eseményekben, eredményekben gazdag szakaszát és megjelölte előrehaladásunk további útját.

A beszámoló és a határozat egyik legfontosabb megállapítása volt, hogy az „Ifjúság a szocializmusért” mozgalommal egységes keretbe foglaljuk feladatainkat és ezzel kialakítjuk ifjúságunk kommunista nevelésének új tömegformáját. Egyetemünkön a tanév elején indítottuk meg a mozgalmat, amely egyértelmű helyeslést talált fiataljaink, oktatóink körében. A jelentkezők száma eddig kb. 970 fő, tehát hallgatóink 87 százaléka tett vállalásokat, amelyek teljesítése már az elmúlt félévben megkezdődött.

Megbízható, számszerű eredményeink még nincsenek, de minden reményünk meg van arra, hogy a tanulmányi eredmények kisebb-nagyobb mértékben minden alapszervezetünkben emelkedni fognak, annak az elmélyültebb, a korábbi éveknél alaposabb, rendszeresebb tanulmányi munkának az eredményeképpen, amely hallgatóinkat az elmúlt félévben, de különösen a vizsgaidőszakban jellemezte. Ebben nem kis szerepet játszott az is, hogy a KISZ-alapszervezetek sokkal több gondot fordítottak a tanulmányi munkára és egyre inkább kialakult a KISZ-tagok és KISZ-en kívüliek körében egy új szellem, amelyet talán így fogalmazhatnánk meg: *vállaltam, becsülettel teljesítenem kell*. Hamarosan megtudjuk, hogy ez kinek hogyan sikerült, azonban nem feledkezhetünk meg arról, hogy csak az viselheti megérdemelten az „Ifjúság a szocializmusért”-jelvényt, aki egész évben rendszeresen, becsületesen dolgozott.

A kongresszus határozataiból egyértelműen következik, hogy szervezetünk munkája akkor lesz igazán eredményes, ha meg tudjuk őrizni, sőt erősíteni az „Ifjúság a szocializmusért”-mozgalom tömegjellegét. Ez lesz a második félévben egyik legfontosabb feladatunk. Februárban, a KISZ VB határozata értelmében, minden alapszervezetünkben KISZ-csoportonként értékelni kell a vállalások teljesítéséért végzett eddigi munkát és ott, ahol ez helyes és szükséges, fokozni kell a mozgalom hatékonyságát. Ezzel részletesen foglalkozunk majd a február elején tartandó egyetemi KISZ vezetőképző tanfolyamon és a KÖZGAZDÁSZ hasábjain is. Éppen ezért, előjáróban csak néhány gondolatot szeretnék felvetni.

A vállalásokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy azok még a legjobb esetben, sem tartalmazzák az egyének a közösségben végzett minden munkáját, a közösségben tanúsított magatartását, ami arra figyelmeztet bennünket, az eredmények mellett elsősorban azt nézzük, hogyan fejlődött az illető, mit tett azért, hogy jó szakemberré, a társadalom hasznos, művelt tagjává váljon.

Nyilvánvaló, hogy a közösség akkor dől helyesen, ha azt nézi, hogy egész évi mun-

ka, magatartás alapján méltó-e valaki arra, hogy viselje az „Ifjúság a szocializmusért”-jelvényt. Ennek megítélésében pedig a vállalások papírforma szerinti teljesítése, vagy nem-teljesítése mellett még sok minden szerepet játszik.

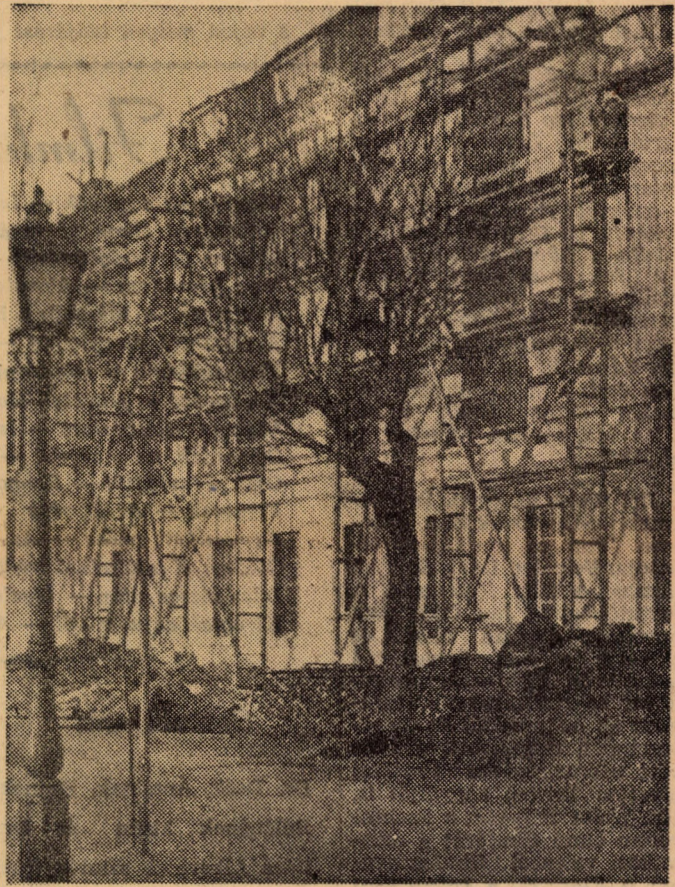
Nem jelentheti ez természetesen azt, hogy ne törekedjünk továbbra is a vállalások konkréttá, sokoldalúbbá tételére, hiszen éppen ezzel érhetjük el, hogy azok egyre inkább kifejezzék az egyének a közösséghez való viszonyát. Különösen szükség van erre az első évfolyamokon, ahol bizonyos fokig érthetően — a vállalások sok esetben nagyon általánosak, nem ösztönöznek eléggé a közösségi életben való aktív részvételre, rendszeres munkára. Szükségesnek látszik a felsőbb évfolyamokon is számos hallgatónkhoz új, konkrét, maga-

sabb színvonalú feladatok vállalása.

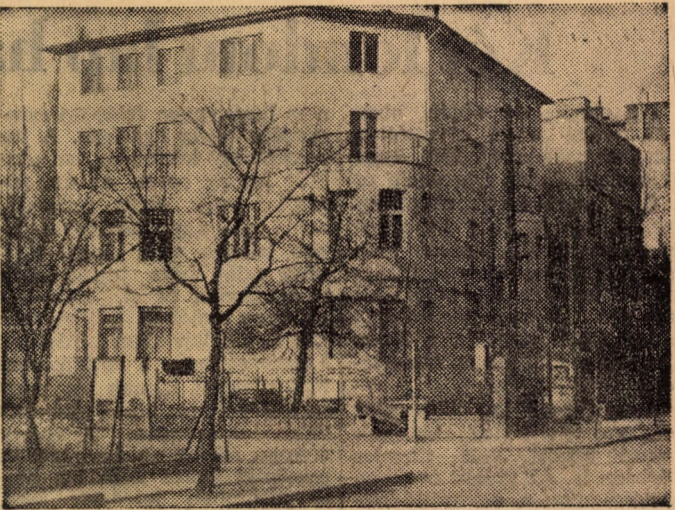
Eddigi tapasztalataink azt bizonyítják, hogy miközben a tanulmányi téren tett vállalások teljesítéséért az elmúlt félévben komoly munka folyt, az egyéb feladatok kisebb-nagyobb mértékben háttérbe szorultak. Már a félév elején komolyan hozzá kell látnunk ennek a hiányosságoknak a felszámolásához. Különösen szükségesnek látszik, hogy erősítsük a politikai nevelőmunkát és a kulturális munka területét a politikai körök, az ateista körök hatékonyabb tételével, még szélesebbkörű olvasó mozgalom kibontakoztatásával stb. Ezt a feladatot csak akkor tudjuk kielégítően megoldani, ha az „Ifjúság a szocializmusért”-mozgalmat alapszervezeti funkcionáriusaink, a közösségek még inkább saját ügyüknek tekintik. **Huszár Ernő**

AZ ÚJ HÁZAK

Ismeretes, hogy emeletráépítéssel az idén jelentősen javult dolgozóink lakáshelyzete. Az átépített házakról készültek az alábbi felvételek:

A várbán az Uri utcában az egész házat újjáépítették a 13 lakásért

Az Ulászló utca 47-ben nyolcan találtak otthonra

Néhány gondolat a politikai gazdaságtan tanszék tudományos munkájáról

Két-hároméveszelőtt

még heves viták folytak közöttünk az egyetemi oktató és tudományos munka helyes viszonyáról. Ma már szerencsésen túl vagyunk ezen. Kevesebbet vitázunk, többet dolgozunk, oktatunk és kutatunk. Kialakult az a helyes szemlélet, sőt egyre inkább gyakorlat — és ennek létrejöttéhez az alapszervi pártvezetőség is jelentős segítséget nyújtott —, mely az oktatói és tudományos munkát nem szembeállítja egymással, hanem egységként kezeli.

A tudományos munkát végzők — mindenek előtt a diszertációjuk megírásához közel álló aspiránsok, tanszékünkön komoly támogatást kaptak. A leglényesebb ezek közül a többhónapos alkotói szabadság (négyen mentek 3—3, egy aspiráns 6 hónapra), valamint egyes esetekben a külföldi tanulmányút volt. Hasznosnak bizonyult az elkészült dolgozatok külső szakemberek bevonásával történő vitája is. Mégis kutató munkánkban sok a fogyatékos és ez oktató tevékenységünkre is kihat. A hibák gyökere véleményem szerint, a tanszéki kutatómunka nem kielégítő szervezetsége.

Tanszékünkön végeredményben

egyedül, elszigetelt, szinte azt mondhatnám „kisipari” tevékenysége folyik. A tanszéki tudományos munkaterv csak formálisan ad ezeknek „nagyüzemi” keretet. Azokat az előnyöket, melyek abból fakadhatnak, hogy 10—15 elemeltileg jól képzett, részben kutatói tapasztalattal rendel-

kező ember egyhelyen együtt dolgozik — mindeddig csak igen kevésbé tudtuk kiaknázni. Nem sikerült olyan koncepciót kialakítani, illetve valóra váltani, mely az erőfeszítéseket fokozatosan, néhány — az oktatás szempontjából is a legfontosabb téma köré csoportosítva — valóban összefogná, noha ez kutatómunkánk hatékonyságát megsokszorozná. Emellett az egyes elkülönülten dolgozó munkatársaknak nem is tudunk megfelelő segítséget adni. A beszámoltatás az egyéni munkaterv teljesítéséről kétségtelenül bizonyos ösztönző erővel bír, — de kevés. Erdemi, a konkrét kérdések ismeretén alapuló segítségére, „eligazításra” is szükség van. Természetesen, ezt sehol sem nyújthatja minden esetben maga a tanszékvezető. De meg kell szervezni. Vagy a tanszék egyik erre alkalmas munkatársát kell megbízni, vagy külső szervtől kell segítséget kérni. És itt elérkeztünk egy másik fájó ponthoz: a külső szervekkel való kapcsolat kérdéséhez.

Ez kissé „magányos”

számba megy még nálunk. Mindenki megteremti, ahogy tudja. A tapasztalat azt mutatja, hogy kevésbé tudjuk. Már csak azért is, mert a külső szervek úgy látszik, húzódoznak az igazi munkakapcsolatok megteremtésétől. Mi ennek az oka, mi nem — most nincs mód firtatni. Tény azonban, hogy az ilyen együttműködés, ami a gyakorlati emberek számára is gyórtana valamit, — a kérdések tudományos megoldása szempontjából pedig egyenesen nél-

külözhetetlen — csak intézményesen teremthető meg.

De minden régi és meglevő fogyatékos ellenére tanszékünkön az utóbbi évek alatt, „felőttek” a káderek, vagy legalább növeben vannak. Ennek is meg van a maga „problematikája”. Még ebben az évben valószínűleg hét kandidátusunk lesz, de azok között is akik ettől még messze állnak, elméletileg jól képzett, tehetséges oktatók vannak, és a legfiatalabbakat is nagy lelkesedés, ambíció fűti. Ennek ellenére oktatási rendszerünk, oktatásunk formája tulajdonképpen azonos az tíz év előttel, tevékenységünk túlnyomó részét a lényegében anyagkövető szemináriumok vezetése tölti ki. Ez korlátozza a tudományos munkában elért eredményeknek az oktatásban való felhasználását, és egyáltalán a kibontakozott képességek realizálását az oktatás terén. A probléma megoldására több javaslat született; így például az, hogy az előadásokat karonként tartjuk, más más előadóval. Ez annál kedvezőbbnek ígérkezik, mert lehetővé tenné az oktatási anyagok az egyes karok speciális szükségleteihez való idomítását. Ennek ellenére nem biztos, hogy ez a legjobb mód. A kérdéssel foglalkozni kell. Azok a problémák, fogyatékosok, melyekről fentebb szóltam, úgy gondolom, végeredményben nem egyedülállóak, részben más tanszékeken is fellelhetők. Még sem felesleges talán szót tenni őket, mert megoldásuk egy nagy feladatokra kötelezett tanszék további előrehaladását tenné lehetővé. **Falusi S. Zsuzsanna**

Egy fegyelmi indokai

M. Edit harmadévi tanári B-szakos hallgató esete volt az első, amikor a KISZ nem tanulmányi okok miatt hívta össze a fegyelmi bizottságot. A fegyelmi bizottságban Edit csoporttársai is részt vettek és így mód nyílt arra, hogy ne csak az adott esetet vitassák meg, hanem az ítélet hozatalánál egész eddigi magatartását is beszámítsák.

Éditnek özvegy édesanyja van, aki tanítónői fizetéséből szükösen él és taníttatja lányát. Csoporttársai véleménye szerinti Edit nagyon rendetlen lány volt mindig, ezt legjobban kollégiumi társai bizonyíthatják. A legtöbb szobában még a gondolatától is féltek, hogy együtt lakjanak vele, mert ez egyet jelentett az állandó rendtelenséggel. Hanyagsága tanulmányi téren is megmutatkozott. Szemináriuma nem készült, leggyakrabban még füzetet sem volt, tehát a házi feladat elkészítése számára ismeretlen fogalom.

A KISZ-gyűlésekre saját bevallása szerint azért járt, hogy ne mindig vele legyen baj. Ti. a legtöbb KISZ-gyűlésen felmerült valami kifogás ellene. Társadalmi munkánkban vonakodva vett részt, és soha nem végzett érdemleges munkát. Első éves korában KISZ-kultúros volt. A színház- és mozijegyek árusításával azonban alig foglalkozott, s az eladott jegyek árával a mai napig tartozik. Többesziros felszólításra sem volt hajlandó kifizetni. Rossz anyagi körülményeire hivatkozva szociális segílyt

kért, amit dívatcikkek vásárlására költött. Véleményünk szerint a szociális segílyt nem ilyen célra adják. Mindezt betételezte a november elején elkötött cselekedete, amikor más használati tárgyat eltulajdonította. Kollégiumi társai először cserének vélték az esetet, de Edit állította, hogy az övé, s a leghatározottabb felszólításra sem volt hajlandó tulajdonosának visszaadni, sőt azt híresztelte, hogy alapítvány lopással vadolják. Ekkor azonban már kézzel foghatóan bizonyosodott, hogy a tárgy nem az övé. Végül hajlandó volt beismerni tettét, de csak azért, hogy a dolog ne kerüljön nyilvánosságra. A fegyelmi bizottság előtt igen szűkszavúan válaszolt a feltejt kérdésekre, amiből nehezen lehetett következtetni tettének indítókaira. Itt is hivatkozott nehéz anyagi körülményeire — de ez persze nem ok arra, hogy más használati tárgyat eltulajdonítsa, főleg olyanét, aki hasonlóan nehéz körülmények között él.

A fegyelmi bizottság határozata szerint Editet kizárják a KISZ-tagok sorából. Csoporttársai ehhez hozzáfűzték: valószínű, ez a határozat Editnek nem jelent különösebb büntetést, nem azért volt KISZ-tag, mert úgy érezte, a KISZ közösségébe tartozik, s egészen mindegy számára, hogy KISZ-tag-e vagy sem. A KISZ is vétett Edittel szemben. A fegyelmi tárgyaláson nem derült ki, hogy mit tett a közösség annak érdekében, hogy Edit magatartását meg-

változtassa, mert a legutolsó eset szinte láncoltszerűen következett eddigi viselkedéséből. Ezt a láncfolyamatot azonban meg lehet, sőt meg kell állítani. S ez a feladat a közösségre vár.

Világi Eva

Különös pótszabadság

Az Ipari Kar dékányi hivatalában hallottuk: Egy levelező hallgató után érdeklődtek munkahelyéről a KÖZÉRT-től. Mikor meghallották a választ, amely szerint az illető nem egyetemünk hallgatója, nagyon elcsodálkoztak. — Hiszen most is kivette a tanulmányi szabadságot! — mondták. A kölcsönös megdöbbenés után tisztázták az ügyet. Ime: X. Y. beiratkozott az egyetemre — majd félévkor nem vizsgázott, halasztást kapott, évismételt —, de akkor sem vizsgázott semmiből. Végül kizárták az egyetemről, mert egyetlen vizsgakötelezettségének sem tett eleget. S most utólag derült ki, hogy tanulni nem tanult ugyan, de a tanulmányi pótszabadságot legalább két és fél évben keresztül minden vizsgaidőszakban kivette. (Persze a vállalatlalazt ezért fegyelmi felelősségrevonják most miután kiderült.)

Mit tehetünk, hogy az ilyen fajta visszaéléseket elkerüljük? Helyes lenne, ha a vállalatok személyzeti osztályain foglalkoznának a levelező hallgatókkal, eredményeikkel, s a megfelelő törvényes idő biztosítása mellett azaz is törődjenek, milyen eredményeket érnek el az egyetemen.

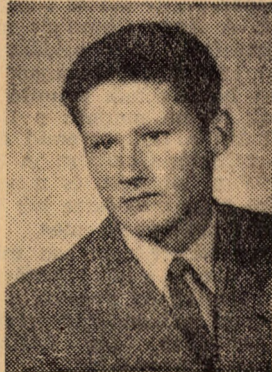
KITŰNŐ TANULÓINK

Kovács Aranka
III. B tanári

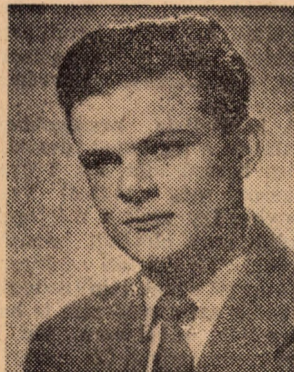
Sallai Erzsébet
III. B tanári

Horváth Ferenc
I/1 pénzügy

Simoncsics Judit
I/2 pénzügy

Gaal Gyula
II/1 pénzügy

Rupp András
II/2 pénzügy

Ágazati kapcsolatok mérlege

(Input-output elemzés)

A közgazdasági szakirodalomban az utóbbi években jelentős helyet foglal el az input-output elemzés. Az input-output mérlegnek a magyar gyakorlati életben és a magyar szakirodalomban alkalmazott elnevezése — hasonlóan, a többi szocialista or-

szágához — az *ágazati kapcsolatok mérlege* kifejezés. A továbbiakban maradunk mi is emellett az elnevezés mellett. A téma alapvető problémáit kívánom röviden ismertetni anélkül, hogy az egyébként nagyon érdekes részletkérdésekre kitérnék.

szzerű gazdálkodása. No, egy ideig még kereshetik a megfelelő módszert!

Kisérletek

A szocialista országokban — ahol a társadalmi forma lényegéből fakad a tervezésközpontúság — sokkal inkább megvan a lehetősége a mérleg összeállításának és felhasználásának. Az utóbbi öt évben a szocialista országok kísérleteket végeztek a mérleg kidolgozására, és jelenleg is folynak eredményesnek mondható próbálkozások. Nem kis büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy hazánk a módszer gyakorlati és elméleti kidolgozása tekintetében a világon az elsők között van. Az 1957. évi statisztikai alapon összeállított mérlegen kívül, jelenleg folyik az 1959. évi tény-mérleg összeállítása a Statisztikai Hivatalban. Az országos Terhivatal minden évben összeállítja a hagyományos módszerrel készített éves tervek koordináltságának ellenőrzéséhez az ágazati kapcsolatok mérlegét. Az 1959. évi január 1-i termelői árrendezés, illetve az ár és arányváltozások továbbgyűrőző hatásainak vizsgálata céljából, az Országos Árhivatal összeállított egy 500x500-as óriási mérleget. Ezeket kívül számos területen folytatnak még kísérleteket egy-egy terület speciálmérlegének összeállítására.

Ugy gondolom, egyelőre nem eléggé világos, hogy valójában a gyakorlati élet mit produkál az ágazati kapcsolatok mérlegéből. Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy jelenleg a mérleg felhasználása kísérleti stádiumban van, annak ellenére, hogy hazánkban egyes területeken már eddig is eredményesen használták fel.

Az elemzés részletes, sokoldalú összefüggés feltárására ad lehetőséget. Már említettem, hogy a Terhivatal és az Árhivatal milyen célok érdekében készített sakktablemérleget. Az eddig felsorolt alkalmazási területek és módszerek lényegében az eddig vizsgált kérdéseknek más oldalról való megközelítése. A mérleg gyakorlati felhasználásának legfontosabb területei ezenkívül a népgazdasági tervezés és különböző gazdasági számítások lennének.

Az elektronikus számológépek lehetővé teszik, hogy a sakktablemérleget matematikailag feldolgozzuk, ún. inverz mátrixot számítsunk az eredeti mérleg adataiból. Ennek alapján — különböző gazdasági feltételek mellett — lehetővé válik a mérleg tudományos felhasználása az az utóbbi, említett feladatok elvégzésére. Hazánkban már vannak elektronikus számológépek, sőt már matematikailag fel is dolgoztuk az elkészült táblákat. Itt azonban egyelőre még kellett állnunk, és most kísérletezünk. Számos olyan politikai gazdaságtani kérdést kell tisztázni, melyek igazolják, vagy esetleg nem igazolják a matematikai formulák alkalmazását. Persze, ezen a területen is évről-évre előbbre jutunk. Szó van arról, hogy a KGST-országok összefogva igyekeznek majd megoldani az általános problémákat.

Vizsgai aranymondások.

A jogi személy saját szerével köt szerződést.

A Magyar Népköztársaságban a nők betölthetnek minden olyan állást, ami testalkatukat nem veszélyezteti.

A szállítási szerződések az önkormányzatban kezdődnek.

A forgóeszközök változó természetűek.

VIZSGAEREDMÉNYEK

Számvitel:

A január 25-én lezárult vizsgaidőszak idején 458 délelőtti és 221 levelezőhallgató vizsgázott.

A délelőtti hallgatók átlaga

3,60,

a jelek száma: 133 (29,— százalék), az elégtelenek száma: 44 (9,6 százalék).

A levelező hallgatók átlaga

3,49,

a jelek száma 59 (26,6 százalék), az elégtelenek száma 23 (10,4 százalék).

Megállapítható, hogy mind a délelőtti, mind a levelező-hallgatók átlaga a múlt évekhez viszonyítva javult. Ezt a javulást a délelőtti hallgatóknál a rendszeresebb évközi tanulás és ellenőrzés, a levelező hallgatóknál viszont a kötelező foglalkozások bevezetése eredményezte.

Az eddigi eredmények a levelező hallgatóknál még nem vélesek, mivel a rendes vizsgaidőszak február 15-ig tart.

FILMHIREK

Egy francia filmfolyóirat az Európai Nagydíjjal tüntette ki Brigitte Bardot-t, mint az év legjobb színésznőjét az *Igazság* című film főszerepéért. A legjobb férfi főszereplő címet Alberto Sordá nyerte el.

Hollywood és a Szovjetunió címmel cikket írt az egyik amerikai lap a New Yorkban tartózkodó Gregorij Csuhráj szovjet rendezővel folytatott interjúról. Csuhráj a szovjet-amerikai filmcsere kapcsán érkezett az USA-ba és többek között a következőket mondta: „Sok orosz többre becsüli Hollywoodot, mint a legtöbb amerikai.” A kérdésre, hogy mire vonatkozóan mondja ezt, így válaszolt: „A Szovjetunióban csak a jó hollywoodi filmeket látják. Önök itt az USA-ban a rossz filmeket is látják.”

Jiri Weisz az egyik legsikeresebb csehszlovák film, a *Romeo Julia* és a sötétség alkotója. Felesége Dana Smutná játssza a film főszerepét. A forgatókönyv Jan Otčenasek novellája alapján készült és elnyerte a San Sebastian-i nemzetközi filmfesztivál nagydíját; az Aranykagylót, valamint az Aranyellőt az Olaszországban megtartott nemzetközi neorealizisták fesztiválján (Porra Terme) nagydíjat is. Jiri Weisz 1958-ban a *Farkasverem* című filmjével a nemzetközi velencei filmfesztiválon a Fipresci, a nemzetközi filmkritika díját nyerte el.

Két londoni lap halálára

Az elmúlt év végén, bizonyára sokan olvasták a kissé megdöbbentő hírt, hogy a londoni News Chronicle és a Star című lapok megszűntek. A hír további figyelmet is megérdemelt, hiszen nem egyszerűen egy gyenge újságkiadói vállalkozás bukásáról van szó. Az eset jelentőségét a legjobb mutatja a News Chronicle múltjának ismertetése.

Az említett lap több mint száz éve jelent meg, első szerkesztői között volt Charles Dickens is. Az utóbbi években a példányszám egymillió-kétszázézer körül mozgott. A lap irányvonaláról meg kell említenünk, hogy a nem-szocialista baloldali képviselte, úgynevezett radikális polgári lap volt. Ez annál is érdekesebb tény, mivel a jelentős angol lapok túlnyomó többségükben a konzervatív pártot támogatják. A News Chronicle megszűnésével nagy példányszámú, kapitalista viszonyok között baloldalinak számító lap csak három maradt: a Daily Mirror, a Daily Herald és a Manchester Guardian. A Star delután lap volt, és megszűnése után mindössze két delután lap jelenik meg.

De végeredményben mi is okozta a két jelentős lap kimúlását? Az angolok a következő módon magyarázzák: Angliában (és általában Nyugaton) rendkívül sok pénz kell egy lap beindításához és fenntartásához. Ezért nem tudják megvalósítani — egy lapon belül — a hírlap és a

Jó a medve kedve?

s vajon milyen időjárast jósol február másodikán?

Filmhíradónk

Vizsgálják a gólyák — Lámpaláz
Katalógust ellenőrző tanársegéd — Hivatlan látogatók
Magyar gazdaságtörténet — Történelmi lecke fiúknak
Nem készült — Alázatosan jelentem
A vizsgán — Ellopták a hangomat
A rosszhírű vizsgázató — Ember a medvebőrben
Vizsgaidőszak és előadások — Háború és béke
A vizsgázó — Hüvelyk Matyi
Dialmat vizsgázató — Isten után az első
Bemenjek, ne menjek? — Meghasonlás
Csak elégséges?! — Rangon alul
Kirúgtak — Az út vége
Az elcsipetti puská — Az el nem küldött levél
Olvasa el a kötelező irodalmat — Különleges megbízatás
Jeles vizsga után — Gyalog a mennyországba
Kirúgtak az u. v.-ről — A próba folytatódik.

Gratulálunk

Dr. Deák Annának, Bajnok
Bélánának kisfia és Dr.
Rác Albertnek szintén fiúk
születése alkalmából.

Köszöntjük

Falusné, Szikra Katalin elvtársnőt, abból az alkalomból, hogy egyetemünk oktatói közül elsőnek szerezte meg a Közgazdaságtudományok kandidátusa címet.

A mérleg felhasználása

Az ágazati kapcsolatok mérlege elméletének nagyon rövid áttekintése után nem árt figyelemmel kísérni a speciális mérleg és az ennek alapján végzett elemzés létrejöttének történetét. E módszerrel kapcsolatban — amely viszonylag látszatra egyszerű —, felvetődhet a kérdés: miért csak az utóbbi tíz évben kezdtek ezzel intenzívebben foglalkozni? Ezen túlmenően fontos az a kérdés is, hogy mi célból került ez napirendre, milyen feladatok megoldását várják ettől az új módszertől?

Talán meglepő, de nem úgy ez a módszer. A Szovjetunióban a huszas évek elején állították össze az első sakktablemérleget. Ezt az ágazatok közötti arányosságok vizsgálatához, valamint a tervezéshez kívánták felhasználni. A felhasználás és a mérleg későbbi feldolgozása azonban elmaradt. Ennek lényegében, véleményem szerint két oka volt:

1. Abban az időben nem álltak rendelkezésre még a számítástechnika országrészét rövid idő alatt elvégző elektronikus számológépek.

2. A huszas években a Szovjetunióban különös gondot kellett fordítani a proletárdiktatúra vívmányai felett. Az örködés és a továbbfejlesztés egyik kulcskérdése a tervezésközpontúság volt. A népgazdasági tervezéshez pedig, akkor e még kiforratlan, s bizonyos szempontból formalista módszert nem volt kívánatos alkalmazni. Ez a módszer ugyan-

is, ha nem támasztjuk alá megfelelő közgazdasági értelemmel, igen könnyen matematikai formalista megoldásokhoz vezethet.

Igy aztán a Szovjetunióban féltették ezt a módszert, és tudományosan nem foglalkoztak vele.

A burzsoá közgazdászok ebben az évszázadban egyik fő feladatuknak tartják a „tervezésközpontúság” megteremtését tőkés viszonyok között. Ez alatt általában a „tervszerű” állam irányítást értik a gazdasági életben. Más vonatkozásban pedig a válságok vizsgálatalával foglalkozva a konjunkturális időszakok bekövetkezésének valószínűségét igyekeznek „megjósolni” és megpróbálnak valamiféle „tervszerű” gyógyírt találni a közelgő gazdasági válság elodázására. A burzsoá közgazdászoknak ilyen törekvései vezettek aztán az input-output elemzéshez, amitől a konjunktúra-kutatás és a kapitalista gazdasági élet elemzésének alapvető módszerét remélték. A téma fő szószólója az orosz származású Leontief, aki a huszas években hagyta el a Szovjetuniót és jelenleg az USA-ban él. Ő dolgozta ki most már tudományosan és matematikailag formulát tekintve megalapozottan — az USA-ra vonatkozóan az első sakktablemérleget. Ezt aztán követték a főbb kapitalista államok: Anglia, Franciaország, Olaszország, Norvégia, stb.

A kapitalista országokban általában a mérlegek összeállítására hosszú időt, kb. 5 évet (sokszor még többet) vesz igénybe. Így ezek a mérlegek inkább csak elméleti jelentőségűek. Gyakorlati felhasználásukról sokat nem tudunk. Jelenleg ezt a módszert is hanyagolják, mivel nem jár a várt eredménnyel. Ők ugyanis meg vannak győződve arról, hogy csak a helyes módszert kell megtalálni, és megszületik a kapitalista országok terv-

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja.
Cím: IX., DIMITROV TÉR 8.
Telefon: 186—89/138 m.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetente